

მწვანე ალტერნატივას შენიშვნები და კომენტარები
სს „RMG Cooper“-ის მადნის გამამდიდრებელი ფაბრიკის
ექსპლუატაციის პირობების შეცვლის პროექტის გარემოზე
ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის თაობაზე

16 მაისი, 2019

წარმოგიდგენთ მწვანე ალტერნატივას შენიშვნებს [სს RMG Cooper-ის მადნის გამამდიდრებელი ფაბრიკის ექსპლუატაციის პირობების შეცვლის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების \(გზშ\) ანგარიშის თაობაზე](#):

ზოგადი შენიშვნები

1. გზშ ანგარიშში წარმოდგენილია მხოლოდ ქვესადგურისა და ასაფეთქებელი ნივთიერებების დამზადების საამქროს ადგილმდებარეობის GPS - კოორდინატები. ასევე, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებულ განცხადებაში ატვირთული „Shape Files“ მოიცავს მთლიან სს RMG Copper-ის სალიცენზიო ტერიტორიას და არა უშუალოდ - საპროექტოს.
2. დოკუმენტში პროექტის მიზანშეწონილობის დასაბუთება ზოგადია. ძირითადი აქცენტი კეთდება პროექტიდან მიღებულ სარგებელზე, რომელიც არანაირი სახის მონაცემს არ ეყრდნობა.
3. გზშ ანგარიშს თან არ ერთვის გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ, სკოპინგის ანგარიშზე წარდგენილი შენიშვნები.

ალტერნატივების ანალიზი

ალტერნატივების ანალიზი მთლიანად გადმოწერილია, სკოპინგის ანგარიშიდან, რაც მეტყველებს იმაზე, რომ გზშ ანგარიშის მოსამზადებლად არ ჩატარებულა საფუძვლიანი შესწავლა.

1. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის, მე-10 მუხლის, მე-3 ბ ქვეპუნქტის მიხედვით, ალტერნატივების ანალიზი უნდა მოიცავდეს, დაგეგმილი საქმიანობის ალტერნატიული ვარიანტის განხილვას, რაც არ არის წარმოდგენილი. ასევე, განხილული არ არის ტექნოლოგიის ალტერნატიული

ვარიანტები, რომლის შესრულებაც სკოპინგის დასკვნის მიხედვით სავალდებულო იყო.

2. არაქმედების ალტერნატივაში წარმოდგენილი ინფორმაცია, ზოგად დასკვნებს ემყარება. უმოქმედობის ალტერნატივა უნდა გულისხმობდეს, საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას და არა პროექტის განხორციელების შედეგად მიღებულ სარგებელს.

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედება

1. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების პროცესში ბიომრავალფეროვნების შესწავლა უნდა ჩატარდეს წელიწადის ყველა სეზონზე, რათა ანგარიშში სრულად აისახოს ბიომრავალფეროვნებაზე მოქმედი ფაქტორები. აღნიშნული ნაბიჯის გარეშე შეუძლებელია ამა თუ იმ ზემოქმედების მნიშვნელობის და მასშტაბის სრულად შეფასება. თუმცა, ანგარიშში ბიომრავალფეროვნების კვლევა ჩატარებულია მხოლოდ აგვისტო-სექტემბერში.

2. გზში წარმოდგენილი ბიომრავალფეროვნების კვლევა შესრულებლია 2018 წელს, პროექტის სკოპინგის დასკვნა კი გაცემულია 2019 წლის პირველ მარტს. საქმიანობის განმახორციელებელს გზში ანგარიშის მომზადებისას უნდა ეხელმძღვანელა სკოპინგის დასკვნის შესაბამისად. სკოპინგის დასკვნის გაცემამდე ჩატარებული კვლევა, მით უმეტეს, მხოლოდ ორი თვის მონაცემები ვერ იქნება რელევანტური.

3. პროექტის მიხედვით, მჟავე კარიერული წყლების ჩაშვება დაგეგმილია 50 000 მ³ მოცულობის მარეგულირებელ რეზერვუარში. ასევე, მისი გამოყენება დაგეგმილია ცემენტიზაციის პროცესში. დოკუმენტი უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას, სრულად მოიხმარს თუ არა კომპანია მჟავე კარიერულ წყლებს ცემენტიზაციის პროცესში.

4. დასაქმებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია ზოგადია. გაუგებარია მოხდება თუ არა დამატებით ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმება საწარმოში; უცნობია დამატებით დასაქმებულთა რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი.

5. გზში ანგარიშის მიხედვით, კომპანია სალიცენზიო ტერიტორიაზე განახორციელებს ბურღვა-აფეთქებით სამუშაოებს. შეფასებული არ არის, სამუშაოების ზემოქმედება საპროექტო ტერიტორიასთან მცხოვრებ მოსახლეობაზე, ისევე როგორც აფეთქებითი სამუშაოებითა და ტრანსპორტის გადაადგილებით გამოწვეული ხმაურის ზემოქმედება მოსახლეობაზე.

მადნის ტრანსპორტირება

საქმიანობის ძირითადი ზეგავლენა დაკავშირებული იქნება მადნის ტრანსპორტირებასთან. პროექტის მიხედვით, მადნის ტრანსპორტირებისათვის, კომპანია გამოიყენებს 17,83 კმ-იან მონაკვეთს და გაივლის შვიდ სოფელს. ანგარიშის მიხედვით, მადნის გადატანა დაგეგმილია დღე-ღამის განმავლობაში ინტენსიურად. თუმცა, არ არის დაზუსტებული რა რაოდენობის მანქანების გადაადგილება იგეგმება დღის/ღამის განმავლობაში.

ზოგადად ინდუსტრიულ დასახლებებში მცხოვრები მოსახლეობის ძირითადი წუხილი დაკავშირებულია მადნის ტრანსპორტირებასთან (მძიმეწონიანი მანქანების გადაადგილებით გამოწვეული ხმაური, მტვერი). მით უფრო, როცა ტრანსპორტირება ღამის საათებშიც ხდება. ამიტომ, მადნის ტრანსპორტირებით გამოწვეული ზეგავლენა პროექტის დაგეგმვის ადრეულ ეტაპზე დეტალურად უნდა იყოს შესწავლილი და სათანადო შემარბილებელი ღონისძიებები უნდა იყოს დაგეგმილი.

სკოპინგის ეტაპზე, ჩვენი ძირითადი შენიშვნა დაკავშირებული იყო ტრანსპორტირებასთან, რომელიც კვლავ არ გათვალისწინებულა გზმ ანგარიშში. ასევე, ეს საკითხი უპასუხო დარჩა გზმ ანგარიშის საჯარო განხილვაზე. მიგვაჩნია, რომ ტრანსპორტირების საკითხის დაუზუსტებლობა მომავალში გახდება მოსახლეობასა და კომპანიას შორის კონფლიქტის მთავარი გამომწვევი მიზეზი. ამიტომ, ამ ინფორმაციის გარეშე გზმ ანგარიშზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემა დაუშვებლად მიგვაჩნია.

საზოგადოების ინფორმირება

2019 წლის 10 მაისს დაბა კაზრეთის საზოგადოებრივი ცენტრის შენობაში ჩატარდა საჯარო განხილვა. ინფორმაცია საჯარო განხილვის შესახებ გამოკრული იყო მხოლოდ ორ ადგილზე (საზოგადოებრივი ცენტრის შენობაზე და მაღაზიის კარზე). გასაუბრების შემდეგ გაირკვა, რომ განცხადებები გააკრეს საჯარო განხილვის ჩატარების დღეს. მაშინ, როდესაც გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის თანახმად, ვალდებულია: „გზმ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ცნობა გამოაქვეყნოს საჯარო განხილვის ჩატარებამდე არაუგვიანეს 20 დღისა“, მათ შორის, არა მხოლოდ ორ ადგილზე, არამედ:

- სამინისტროსა და შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოების ვებგვერდებზე და იმ საინფორმაციო დაფაზე, რომელიც ხელმისაწვდომია საზოგადოებისთვის;
- შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ორგანოს ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე ან/და ვებგვერდზე, აგრეთვე ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილას (ტრანსპორტის გაჩერება, სკოლა, სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულება, სავაჭრო ცენტრი, ფოსტის ოფისი ან/და საზოგადოებრივი თავშეყრის სხვა ადგილი);¹

¹ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის ბრძანება №2-94 „საჯარო განხილვის წესის დამტკიცების შესახებ“ მუხლი 7.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ არ გასწია ძალისხმევა იმისათვის, რომ პროექტის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესის მიმდინარეობის შესახებ ეცნობებინა იმ მოსახლეობისთვისაც, რომლებიც მადნის გადატანისთვის საჭირო საავტომობილო გზის გასწვრივ ცხოვრობენ და პროექტის უშუალო ზემოქმედების ქვეშ იქნებიან.

დასასრულს უნდა ითქვას, რომ ტრანსპორტირების საკითხის დაზუსტების გარეშე და საკითხის საზოგადოების სათანადო ჩართულობით განხილვის გარეშე, სამინისტროს მიერ არ უნდა მოხდეს საქმიანობაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემა.